

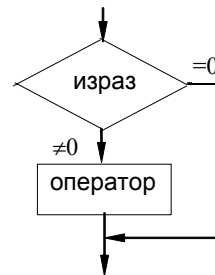
Упражнение №4

ОПЕРАТОРИ ЗА РАЗКЛОНЕНИЯ IF, IF-ELSE

1. Оператор **if**

Операторът **if** се нарича оператор за разклонение с една алтернатива. Само ако **<израз>** има стойност различна от нула (т.е. истина), се изпълнява **<оператор>** и целият оператор завършва. Ако **<израз>** има стойност нула (т.е. лъжа), се изпълнява следващият оператор.

if (<израз>)
<оператор>

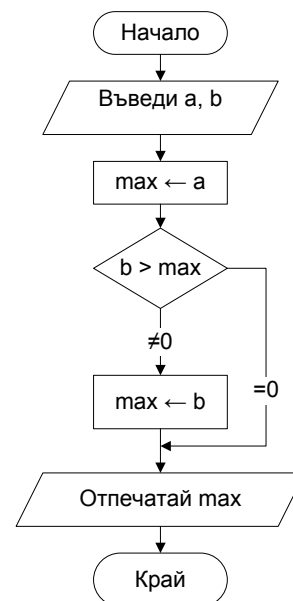
В езика C няма логически тип данни. Ако в израз се използват аритметични операции (+, -, *, /, %, ++, --), той се приема за ИСТИНА, ако стойността му е **РАЗЛИЧНА ОТ НУЛА** и за ЛЪЖА, ако стойността му е **НУЛА**. Ако в израз се използват логически операции (!, &&, ||) или операции за отношения (==, !=, <, <=, >, >=), неговата стойност е 1, ако логическото му значение е ИСТИНА и 0, ако логическото му значение е ЛЪЖА.

За проверка на отношението „**x** равно на 0“ се препоръчва да се използва **if (!x)** вместо **if (x==0)**.

За проверка на отношението „**x** различно от 0“ се препоръчва да се използва **if (x)** вместо **if (x!=0)**.

Пример 1: Напишете програма за определяне на по-голямото от две зададени цели числа **a** и **b**, използвайки представения алгоритъм:

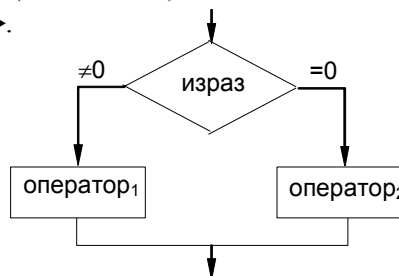
```
// Определяне на по-голямото от две цели числа
// чрез оператор if
#include <stdio.h>
int main()
{
    int a, b, max;
    printf("a = "); scanf("%d", &a);
    printf("b = "); scanf("%d", &b);
    max = a;
    if(b>max)
        max = b;
    printf("max = %d\n", max);
    return 0;
}
```


2. Оператор **if-else**

Операторът **if-else** се нарича оператор за разклонение с две алтернативи. Ако **<израз>** има стойност различна от нула (т.е. истина), се изпълнява **<оператор₁>**, в противен случай се изпълнява **<оператор₂>**.

```
if (<израз>)  
    <оператор1>  
else  
    <оператор2>
```


За проверка на отношението „**x** принадлежи на интервала (**a**,**b**)“ се препоръчва да се използва **if(a<x && x<b)**. Езикът С позволява изразът да се запише като **if(a<x<b)** и тъй като редът на изпълнение на операцията „<“ е отляво надясно, първо ще се провери изразът **a<x** и резултатът от него (0 или 1) ще се провери дали е по-малък от **b**. Компиляторът издава съобщение за несигурна операция. Така следващият код ще отпечата **ОК**, което е верен резултат, тъй като 6 принадлежи на интервала (5,10).

```
// Несигурно използване на операциите  
float a, b, x;  
a = 5; b = 10; x = 6;  
if(a<x<b)  
    printf("OK\n");  
else  
    printf("NOT OK\n");
```

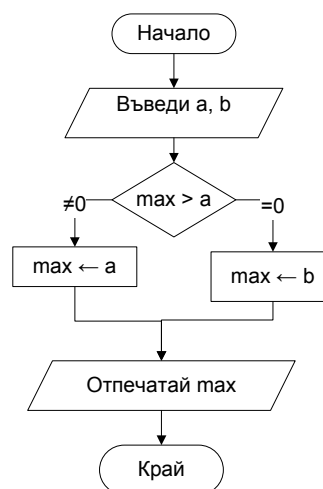
```
// Сигурно използване на операциите  
float a, b, x;  
a = 5; b = 10; x = 6;  
if(a<x && x<b)  
    printf("OK\n");  
else  
    printf("NOT OK\n");
```

Но ако **x = 2**, т.е. извън интервала, кодът ще отпечата отново **ОК**, което е грешен резултат. Първо се изчислява изразът **5<6**, резултатът е 1 и след това се изчислява изразът **1<10**, резултатът също е 1 и затова се отпечата **ОК**.

За проверка на отношението „**x** лежи извън интервала (**a**,**b**)“ се препоръчва да се използва **if(a>=x || x>=b)**.

Пример 2: Напишете програмата от Пример 1 за определяне на по-голямото от две зададени цели числа **a** и **b**, използвайки представения алгоритъм:

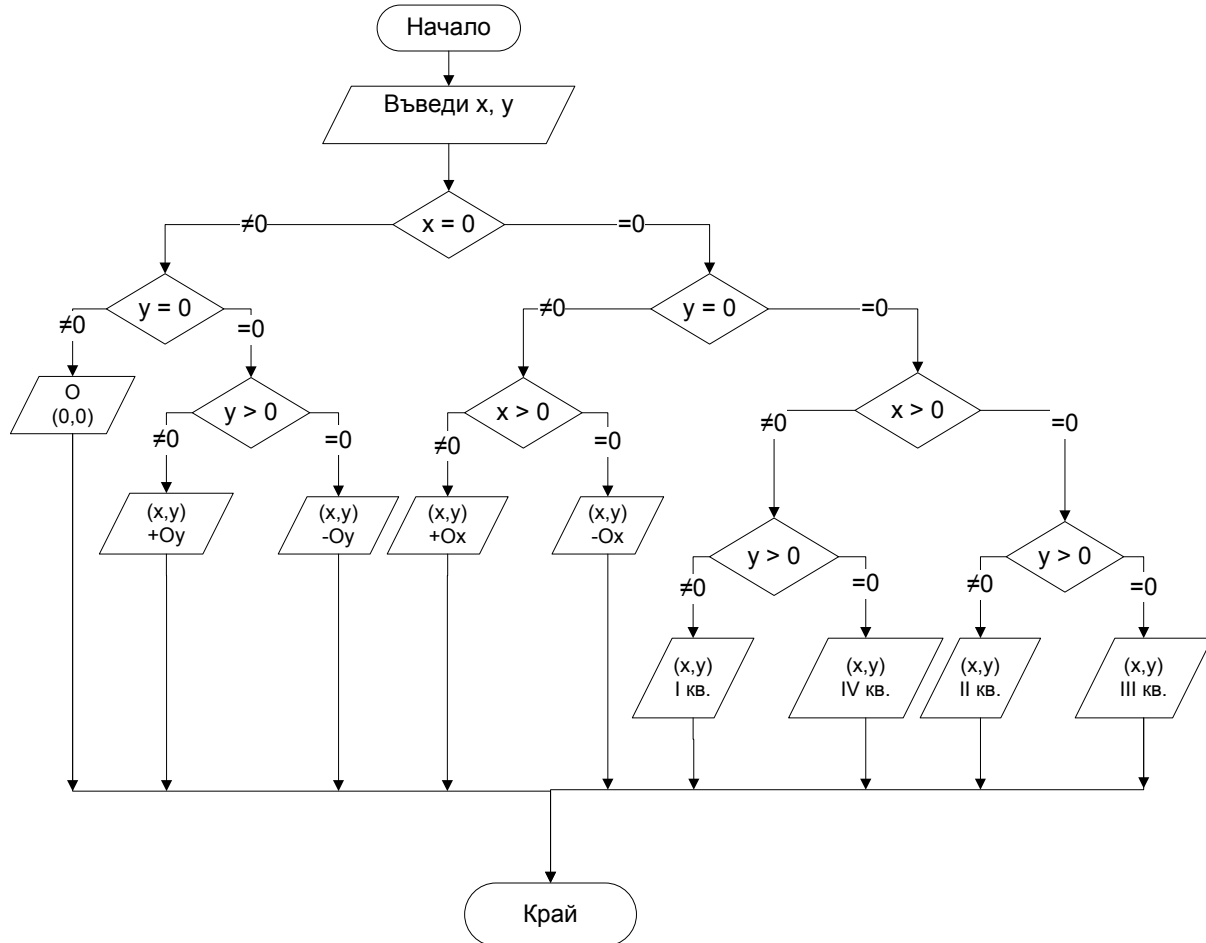
```
// Определяне на по-голямото от две цели числа  
// чрез оператор if-else  
#include <stdio.h>  
#include <limits.h>  
int main()  
{  
    int a, b, max = INT_MIN;  
    printf("a = "); scanf("%d", &a);  
    printf("b = "); scanf("%d", &b);  
    if(max>a)  
        max = a;  
    else  
        max = b;  
    printf("max = %d\n", max);  
    return 0;  
}
```


Забележка: Ако променливата **max** не е инициализирана, то се получава съобщение, че се използва неинициализирана локална променлива. За нейното инициализиране е използвана константата **INT_MIN** (минималната стойност на данните от тип **int**), дефинирана в

библиотеката **limits.h**, тъй като се предполага, че се въвеждат цели числа по-големи от възможното минимално число, което може да се представи чрез типа **int**.

Пример 3: Напишете програма, която въвежда координатите **x** и **y** на точка като цели числа и определя в кой квадрант лежи точката.


```

#include <stdio.h>
int main()
{
    int x, y;
    printf("x = "); scanf("%d", &x);
    printf("y = "); scanf("%d", &y);

    if(!x) // x=0
    {
        if(!y) // x=0, y=0
        {
            printf("(%d,%d) е начало на координатната система\n", x, y);
        }
        else // x=0, y≠0
        {
            if(y>0) // x=0, y>0
            {
                printf("(%d,%d) лежи на +Oy\n", x, y);
            }
            else // x=0, y≤0
            {
                printf("(%d,%d) лежи на -Oy\n", x, y);
            }
        }
    }
}
  
```

```

    }
}
else // x≠0
{
    if(!y) // x≠0, y=0
    {
        if(x>0) // x>0, y=0
        {
            printf("(%d,%d) лежи на +Ox\n", x, y);
        }
        else // x<0, y=0
        {
            printf("(%d,%d) лежи на -Ox\n", x, y);
        }
    }
else // x≠0, y≠0
{
    if(x>0) // x>0, y≠0
    {
        if(y>0) // x>0, y>0
        {
            printf("(%d,%d) лежи в I квадрант\n", x, y);
        }
        else // x>0, y<0
        {
            printf("(%d,%d) лежи в IV квадрант\n", x, y);
        }
    }
else // x<0, y≠0
{
    if(y>0) // x<0, y>0
    {
        printf("(%d,%d) лежи във II квадрант\n", x, y);
    }
    else // x<0, y<0
    {
        printf("(%d,%d) лежи в III квадрант\n", x, y);
    }
}
}
}
return 0;
}

```